

VÂN MÔN KHUÔNG CHÂN
THIÊN SỰ QUẢNG LỤC

SỐ 1988
(QUYỂN THƯỢNG - TRUNG & HẠ)

HỘI VĂN HÓA GIÁO DỤC
LINH SƠN ĐÀI BẮC XUẤT BẢN

SỐ 1988

VÂN MÔN KHUÔNG CHÂN THIÊN SỰ QUẢNG LỤC

QUYỀN THƯỢNG VÀ TỰA

Đền Tổ nối nhau khoảng mấy trăm năm, vượt ngoài Sự luận bàn của thế gian, siêu cổ vượt kim, thần thông vi diệu, đạo thịnh hành ở thiên hạ chỉ vài người thôi. Đại Tông Sư Vân môn rất đặc biệt tự do tung hoành biến hóa, khai phóng sông biển, cá rồng được nơi bơi lội, đoạn diệt càn khôn, quĩ thần không có lối đi, cỏ cây cũng phải cúi đầu, đất đá cũng vì thế mà phát sáng. Sự truyền thừa này ở thế gian, đối cổ, thất lục thù đại khám biện. Nhưng đời thì phải việc ghi chép lâu năm có sai. Nay tham khảo chỉnh Sửa bản mới để truyền bá lưu hành lâu dài. Càng khiến cho bốn phận của kiếm dùi tiếng vàng, và ngọc đánh động. Thế giới chên vên, ngói vỡ nước vơi, nếu như bày phái phân tông không tránh khỏi đem sai lầm này đến sai lầm khác. Luận công ghi đức đã là mai một đi công của các bậc tiền hiền, còn phỏng theo khuôn cũ chỉ đủ cho kẻ hậu học mơ hồ. Nếu trên đánh có mất thì cùng Vân môn gặp nhau.

Ngày 25 tháng 3 Bính Thìn niên hiệu Hy Ninh.

MÔN NHÂN MINH THỨC ĐẠI SƯ TỬ TỬ THỦ KIÊN BIÊN TẬP

Sư thượng đường hồi lâu nói: Xét cơ nói đạo, cố nhiên khó phân tích, nếu là một lời khế hợp nhau còn là nhiều đường, huống gì lo đầu đầu có lợi ích gì. Nhưng trong giáo thừa mỗi thứ có phân khác nhau. Luật là Giới học, Kinh là Định học, Luận là Tuệ học, ba tạng năm thừa, năm thời tám giáo mỗi loại đều có chỗ quy về của chúng. Nhưng một thừa viên đốn cũng khó rõ, và rõ được thì trời đất cùng nạp tạng khác nhau. Nếu hướng đến môn hạ của nạp Tạng, trong câu trình cơ, thì lao nhọc suy nghĩ nhiều, môn đĩnh gõ đánh ngàn sai vạ khác, nghĩ muốn tiến bước quá khứ hiện tại trước, tìm đầu lưới ông ta mà phối ra.

Việc xưa nay hợp làm thế nào?

Trong lúc đó nói viên, nói đốn được không? Bên này, bên kia được không? Chớ hiểu lầm, chớ thấy cùng không nói, hãy hướng đến chỗ không viên, không đốn, dùng lẽ thường tình của thế tục để hiểu rõ, ở trong đó cần phải một người mới được.

Chớ y vào lời Thầy đem những lời tương tự mà suy lường lời nói, khắp nơi trình cơ cho là kiến giải của mình. Chớ hiểu lầm. Chỉ như nay có việc gì, thì đối trước chúng chọn lựa xem. Khi có Châu chủ Hà Công lễ bái hỏi:

- Đệ tử xin thưa hỏi.

Sư nói: Trước mắt không có cớ lạ”.

Lại hỏi: Phật pháp như trăng đáy nước, phải không?

Sư đáp: Sóng lặng không thấu đường.

Lại hỏi: Hòa thượng từ đâu mà được?

Sư đáp: Lại hỏi tại sao đến?

Lại hỏi: Đang cùng lúc đó thì thế nào?

Sư đáp: Đường quan sơn rạp trùng

Có vị quan hỏi: Ngàn con vây quanh người nào là được?

Sư đáp: Hóa xuống trụ trì đã phụng mệnh đến hỏi?

Hỏi: Ngày nay khai pháp lấy gì chỉ giáo?

Sư đáp: Cổ phong đến rất phân biệt.

Lại nói: Không như vậy là gì?

Sư đáp: Lầm rồi.

Hỏi: Cổ đức lấy tâm truyền tâm, nay xin làm sao chỉ bày?

Sư đáp: Có hỏi có đáp.

Lại nói: Như vậy thì không biện pháp rỗng.

Sư đáp: Có hỏi có đáp.

Hỏi: Phàm có câu nói thì đều sai lầm, như thế nào thì không sai lầm.

Sư đáp: Đương phong khởi lên một câu từ đâu đến.

Lại hỏi: Chẳng phải là như vậy không?

Sư đáp: Chớ lầm.

Hỏi: Thế nào là cơ của nhỏ và khạc?

Sư đáp: Tiếng vang.

Lại hỏi: Còn đáp không.

Sư đáp: Hãy chậm chậm lại.

Hỏi: Thế nào là việc của học nhân?

Sư đáp: Gom góp lại một câu hỏi.

Hỏi: Như thế nào giáo ngoại biệt truyền?

Sư nói: Đem những câu hỏi của ông đến đây.

Sư nói: Chẳng phải đạo ngày nay các người thích đối, dè nén bất đắc dĩ rồi, nhìn về phía trước các người làm một bãi ngổn ngang, sơ hở bị người sáng mắt thấy, liền trở thành một trò cười, giống như nay trốn chẳng được vậy.

Lại hỏi: Mọi người các ông, xưa nay có việc gì? Thiếu cái gì?

Đáp: Hưởng đến đạo các ông không có việc gì cả, đã là tướng mai một, cần đến ruộng đất này mới được, cũng đừng nhân lúc tranh chấp mà hỏi, trong lòng mình đầy xấu xa, đại Sự sáng mai ngày sau còn, nếu ông suy nghĩ chậm lại, hãy hưởng đến cổ nhân xây dựng môn đình, nhìn đông nhìn tây là đạo lý gì? Ông muốn được hiểu không? duyên chính là nhà của ông từ vô vô kiếp đến nay do vọng tưởng sâu dày, một khi nghe người nói, thì sinh tâm nghi ngờ, hỏi Phật, hỏi Pháp, hỏi trên, hỏi dưới, tìm câu Sự hiểu biết, nếu như có tâm giao thiệp suy luận tức là sai, hướng gì lại có lời chẳng phải tâm không suy nghĩ là sao? còn có việc gì. Trân trọng!

Hỏi: Thế nào là một khác của Ngài Vân Môn.

Sư đáp: Ngày 25 tháng 12.

Lại hỏi: Hát là thế nào?

Sư nói: Hãy thông thả.

Hỏi: Thế nào là yếu chỉ của thiền Tông?

Sư đáp: Trong mặt trời nhìn núi.

Hỏi: Thế nào là gia phong của Hòa thượng?

Sư đáp: Mưa lâu đã tạnh.

Lại hỏi: Thế nào là mưa lâu không tạnh?

Sư đáp: Phơi nắng.

Hỏi: Thế nào là không dỗi mắt theo?

Sư đáp: Thiên Thai thỉnh khắp, Ngài Nam Nhạc dạo núi chơi.

Hỏi: Thế nào là hướng đến một đường?

Sư đáp: 9 lần 9, 81.

Hỏi: Thế nào là chính học nhân.

Sư đáp: Dạo núi chơi đùa giỡn với nước.

Lại hỏi: Thế nào là chính Hòa thượng?

Sư đáp: Lại gặp lúc vị Duy-na không còn.

Hỏi: Thế nào là giáo chủ?

Sư đáp: Không sánh lẽ.

Hỏi: Thế nào là thời giáo của một đời?

Sư đáp: Đáp một lời.

Hỏi: Thế nào là Chánh pháp nhãn tạng?

Sư đáp: Khấp nơi.

Hỏi: Thế nào là ngôi ngay thẳng nghĩ thật tướng?

Sư đáp: Mất tiền ở trong nước tim trong nước.

Hỏi: Thế nào là hạ Sa-môn?

Sư nói: Lãnh hội không được.

Lại hỏi: Tại sao lãnh hội không được?

Sư đáp: Chỉ giữ lãnh hội không được.

Hỏi: Thế nào dụng tâm thường?

Sư đáp: Hãy xoắn suốt trong đó.

Hỏi: Thế nào là yếu chỉ của giáo nghĩa?

Sư hỏi: Ông xem kinh gì?

Tăng thưa: Xem kinh Bát-nhã.

Sư hỏi: Trí nhất thiết Thanh tịnh, còn mộng thấy chưa?

Tăng thưa: Trí nhất thiết Thanh tịnh hãy gác qua một bên. Như thế nào là yếu chỉ của giáo nghĩa?

Sư nói: Tâm không phụ người, mặt không sắc thẹn, đánh cho ông ba mươi gậy.

Hỏi: Làm thế nào báo được bốn ân ba cõi?

Sư đáp: Ôm đầu khóc trời xanh.

Hỏi: Thế nào là Chánh pháp nhãn tạng?

Sư đáp: Ngửi cơm cháo.

Hỏi: Thế nào là Tam-muội?

Sư đáp: Đến lão Tăng một câu hỏi, còn ta một câu.

Hỏi: Thế nào là nơi Chư Phật ra đời?

Sư đáp: Đi trên núi phía Đông.

Hỏi: Xin Sư chỉ lối vào.

Sư nói: Ăn cháo ăn cơm.

Sư nói: Việc của ta không được rồi, hưởng đến đạo của các ông thẳng xuống không có việc gì, trước hết là tướng mai một, lại muốn cứ tìm cầu ngôn ngữ để hiểu biết thì ngàn sai vạn khác, bày rộng mà chất vấn, một tràng được thau, nói khoác, cách đạo dần xa, có lúc nào nghĩ ngơi, chỉ có việc này ở trong lời nói, Ba thừa, Mười hai giáo, há không có lời nói sao? Sao lại nói giáo ngoại biệt truyền. Nếu theo những bậc học rộng, chỉ như Thập địa Thánh nhân. Nói pháp như mây như mưa, còn bị quở trách thấy tánh như ngăn La-cốc, vì thế cho nên biết, tất cả trời đất có tâm khác nhau, tuy như vậy nếu là người đắc, nói lửa không thể thiêu đốt được miệng. Suốt ngày nói năng mà chưa từng động môi lưỡi, chưa từng nói một chữ.

Mặc áo ăn cơm suốt ngày, mà chưa từng cắn bẻ một hạt gạo, mang một sợi tơ. Tuy như thế, còn là nói về môn đình, cần phải thật đắc cùng thông mới được. Nếu đứng về câu trình cơ ước của môn hạ nạp tăng, sẽ làm lao nhọc Sự suy nghĩ, dẫu cho đắc được một câu trực hạ thừa đương, cũng giống như kẻ mù loà.

Bấy giờ có Tăng hỏi: Thế nào là một câu.

Sư đáp: Nêu ra.

Hỏi: Thế nào là khi nói im lặng?

Sư đáp: Cơ đã rõ ràng nằm ở trong tay.

Hỏi: Thế nào là lúc nói im lặng.

Sư đáp: Hừ.

Lại nói: Khi không im lặng không nói năng là thế nào? Sư lấy gậy đuổi Tăng.

Hỏi: Thế nào là kiếm của Ngài Văn Môn?

Sư đáp: Tổ.

Hỏi: Thế nào là nơi Chư Phật ra đời?

Sư đáp: Lại thỉnh một câu hỏi.

Hỏi: Thế nào là trâu trắng sờ sờ?

Sư đáp: Thấy cỏ không thay đổi đường đi.

Lại hỏi: Buông chỗ nào?

Sư nói: Đưa tay ra mà không vượt qua cỏi trần.

Hỏi: Thế nào là trần trần Tam-muội?

Sư đáp: Nước trong thùng, cơm trong bát.

Hỏi: Thế nào là huyền thế nhất như?

Sư đáp: Thiếu câu hỏi của ông.

Hỏi: Thế nào là thể trong huyền cơ.

Sư đáp: Cúng tế.

Lại hỏi: Thế nào là đúng?

Sư đáp: Lui mau! Lui mau! cản lời hỏi của người khác.

Hỏi: Thế nào là chỗ chẳng suy lường?

Sư đáp: Chúng sinh khó lường tới.

Hỏi: Lúc đục vách trộm thời gian là thế nào?

Sư đáp: Đúng lúc.

Hỏi: Khi một lời nói hết là thế nào?

Sư đáp: Bày ra.

Hỏi: Sao Hòa thượng lại ra tay kéo lấy?

Sư đáp: Lấy cái sọt hốt phân và cái chổi đến đây.

Hỏi: Tại sao cứ xướng liền được không phụ đối cơ?

Sư bảo: Nói gì.

Lại hỏi: Còn có thể suy nghĩ không?

Sư đáp: Hãy chậm chậm.

Sư nói: Ba thừa, Mười hai giáo nói ngang nói dọc, các Hòa thượng trong thiên hạ, nói chữ thập ngang dọc, thế ta đưa cái kim lên nói về đạo lý, đem đến xem, thế thì nói ngựa chết mà còn chạy chữa, tuy như thế, còn có bao nhiêu cái đến cảnh giới này, không dám trông mong vào lời nói của ông, cất kim trong câu có tiếng vang, trong chớp mắt ngàn sai, gió yên sóng lặng, chỉ cái còn ham uống ăn.

Hỏi: Thế nào là câu thấu triệt pháp thân?

Sư đáp: Dấu thân trong sao Bắc Đẩu.

Hỏi: Thế nào là tôn chỉ xưa nay.

Sư đáp: Không hỏi không đáp.

Hỏi: Thế nào là Tam giới duy tâm, vạn pháp duy thức?

Sư đáp: Ta ngày nay không lời đáp.

Lại hỏi: Tại sao không một lời đáp?

Sư đáp: Đến năm thừa lãnh hội được không?

Hỏi: Thế nào là thổi kiếm lông?

Sư đáp: Xương khô.

Lại nói: Cục thịt thú.

Hỏi: Thế nào là ánh sáng trong ngoài?

Sư bảo: Hỏi chỗ nào.

Học nhân thưa: Thế nào là thấu hiểu một cách rõ ràng?

Sư đáp: Bỗng nhiên có người hỏi, ông đáp thế nào.

Lại hỏi: Sau khi thấu hiểu rõ ràng thì thế nào?

Sư đáp: Rõ rồi hãy gác lại, còn ta đạt đến.

Hỏi: Thế nào là một câu cấp thiết?

Sư đáp: Ân.

Hỏi: Thế nào là tâm xưa nay?

Sư đáp: Nêu lên rõ ràng.

Hỏi: Thế nào là lỗ mũi của nạp tăng?

Sư đáp: Phóng qua một cái.

Lại nói: Thỉnh Sư nói.

Sư đáp: Đàn gãy tai trâu.

Hỏi: Thế nào là tu hạnh đại Thừa?

Sư đáp: Cái bình nằm trong tay.

Hỏi: Thế nào là nhất thiết trí Thanh tịnh.

Sư đáp: Tăng đường vào điện Phật.

Hỏi: Thế nào là một câu mồm mép lia lịa?

Sư đáp: Hợp lấy cái miệng chó.

Hỏi: Thế nào là Hải Ấn tam-muội?

Sư đáp: Ông chỉ lễ bái.

Hỏi: Đợi ta đi Đông đi Tây.

Hỏi: Thế nào là chuyển động liền được mà không rơi vào giai cấp?

Sư đáp: Bảy Nam Đầu tám Bắc Đầu.

Thượng đường nói: Chư huynh đệ đều là chư vị tri thức tham tâm, quyết chọn sinh tử, khắp nơi há không phải là phương tiện thù từ của lão túc, hay còn chỗ nào chưa thấu hiểu thì nêu ra xem, đợi lão già cùng luận bàn với mọi người, có gì, có gì? Khi ấy có vị Tăng suy nghĩ rồi hỏi.

Sư bảo: Con đường Tây Thiên xa xôi vạn dặm, rồi xuống tòa.

Hỏi: Thế nào là biện pháp nơi đây?

Sư đáp: Nói thì không khó, chui ở đâu ra?

Hỏi: Tại sao con mắt không ngủ?

Sư đáp: Vì nó không tĩnh.

Hỏi: Thế nào là bệnh không phạm.

Sư đáp: Vị Tăng kia còn thấy không?

Hỏi: Thế nào là tướng của đại nhân, Sư mới giơ nắm tay lên.

Hỏi: Thế nào là chỗ cấp thiết của học nhân?

Sư đáp: Ông sợ ta không biết.

Hỏi: Thế nào là đại ý của Phật Pháp.

Sư đáp: Một Phật, hai Bồ-tát.

Hỏi: Thế nào là trâu đất rống trên đỉnh tuyết?

Sư đáp: Đi khắp non sông.

Lại hỏi: Thế nào là con ngực gỗ hí ở Vân Môn?

Sư đáp: Trời đất u ám.

Hỏi: Thế nào là huynh đệ thêm chữ mười.

Sư đáp: Ta cùng ông nói dây dưa.

Hỏi: Thế nào là một câu Hòa thượng cho người.

Sư đáp: Tâm không phục người, mặt không sắc thẹn, lễ nhanh ba lễ.

Hỏi: Thế nào là việc thiên nhân?

Sư bảo: Đi về phía trước làm gì.

Hỏi: Thế nào là yếu chỉ của giáo nghĩa.

Sư đáp: Đầu môi chót lưỡi lại đem câu hỏi đến đây.

Hỏi: Thế nào là bảy dọc tám ngang.

Sư đáp: Đánh cho ông một cái.

Sư thượng đường nói: Đề ra một tắc nói

- Dạy các ông ngay đó mà đảm đương, là đã tung phân trên đầu các ông, dấu cho nhỏ một sợi lông, thì hết thấy đại địa được cùng lúc rực sáng, cũng là khoét thịt thành thương tích, tuy như vậy, người cần phải thật Sự đến thừa ruộng ấy mới được. Nếu chưa thì không được nắm lấy hư rỗng, phải trở lui nhìn xuống gót chân của mình để suy tìm, đó là đạo lý gì? Thật không có một mảy tơ tóc cho các ông học hiểu, cho các ông nghi ngờ, hà huống gì mỗi một người các ông đều có một việc đại dụng hiền tiên, lại không một chút khí lực phiền não đến ông, thì cùng Tổ và Phật không khác, chính là tín căn của các ông cạn cợt, ác nghiệp sâu dày, đột nhiên khởi lên được giống như nhiều đầu và Sừng, vác túi bạt ngàn nơi vạn dặm chịu uất ức sao? Hơn nữa các ông có chỗ nào không đủ, kẻ trượng phu ai mà vô phần, chạm mắt đảm đang được, vẫn còn không tiện, huống là bị người lừa dối, phân Sự trừng phạt của người, vừa thấy Hòa thượng mở miệng liền ôm đá lấp miệng. Thế mà như bầy ruồi xanh giành nhau trên đồng phân, ba người, năm người, tụ hợp lại bàn luận. Khổ thay! Huynh đệ! Các bậc cổ nhân một khi vì mọi

người chẳng phải thế, cho nên phương tiện buông nửa câu, một lời là khai, không cho các ông thấy đường nào. Bao nhiêu việc bên này đều ném qua một bên, tự riêng đem hết khí lực chú mục vào há không có chút phần tương thân sao? Thích thay! Thích thay! thời gian không đợi người, hơi thở ra không đảm bảo hít vào. Thử hỏi thân tâm còn dùng vào chỗ rãnh rỗi nào khác... cần phải để ý. Trân trọng.

Thượng đường hồi lâu Sư nói: Trông thấy không lãnh hội được đạo, chân bước đâu biết đường.

Tăng hỏi: Như thế nào là nhìn thấy Bồ-tát? Nâng điện Phật.

Sư đáp: Nâng điện Phật cho ta.

Hỏi: Thế nào là một câu trước hết?

Sư đáp: 9 lần 9 là 81 tăng lại lễ bái.

Sư bảo: Đến gần trước, Tăng lại đến gần phía trước, Sư liền đánh.

Hỏi: Thế nào là việc thất học.

Sư đáp: Tin tức rất tốt.

Lại hỏi: Cuối cùng là con nhà ai?

Sư đáp: Ngày 25 tháng 12.

Hỏi: Thừa giáo có lời nói, Nhất thiết trí Thanh tịnh thì thế nào? Sư liền nhổ vào mặt ông ta.

Lại hỏi: Cổ nhân phương tiện như thế nào?

Sư đáp: Đến đây cắt gót chân của ông ta, đổi lấy đầu lâu của ông dơ thìa và lỗ mũi vào trong cái bát.

Lại hỏi: Chỗ nào có nhiều thứ?

Sư đáp: Là kẻ cướp lấy hư không, bèn đánh.

Hỏi: Thế nào là thiền.

Sư đáp: Là vậy. Hỏi:

Thế nào là đạo. Sư

đáp: Được.

Hỏi: Thế nào là tất cả pháp đều là Phật pháp?

Sư đáp: Bà già đầy đường trong ba thôn, hiểu chưa?

Học nhân nói: Chưa hiểu.

Sư nói: Chẳng phải mình không lãnh hội được mà có rất nhiều người không lãnh hội được.

Hỏi: Những học nhân xúm xít bàn luận cái gì?

Sư đáp: Đại chúng đứng lâu.

Sư thượng Đường nói: Hết thấy càn khôn sẽ để trên lông mi của ông, các ông nghe nói thế, không dám trông vào những tánh tháo của

ông, đánh lão Tăng một cái, hãy xem từ từ xem cho kỹ, là có hay không, đó là đạo lý gì? Dẫu ông trong điều này mà rõ được thì gặp được môn hạ của nạp Tăng sẽ làm cho toạc chân của ông. Nếu có người nghe nói chỗ nào có Lão túc ra đời, thì như nhổ vào mặt, làm dơ tai và dơ mắt của ta, nếu không phải tay chân của ông, mới nghe người đưa ra liền nhận được, thì rơi vào cơ thứ hai, ông không xem Hòa thượng Đức Sơn vừa thấy vị Tăng nhập môn, lấy gậy bèn đuổi, Hòa thượng Mục Châu thấy Tăng nhập môn nói:

- Trở thành công án, đánh cho ông ba mươi gậy. Từ các vị tiền bối khác, hợp làm thế nào? Nếu là kẻ nghịch ngợm bình thường, ăn máu mủ của người, tính ra một đồng, một gánh, tung hoành khắp nơi môi lừa mỗ ngựa mà khoe khoang ta hiểu biết rồi hỏi về năm chuyển mười chuyển, dẫu cho ông sáng hỏi tối đáp, trải qua nhiều đêm, lại mong thấy không. chỗ nào là chỗ cùng Sức với người, như có người này lúc nạp Tăng thọ trai cũng nói ăn cơm, có chỗ nào cùng tiếng nói, vào một ngày khác Diêm La Vương đến trước mặt, không lấy được cái miệng giảng nói của ông. Chư huynh đệ, nếu là người đắc được, thuận theo số đông mà sai Sử ngày, nếu chưa đắc thật Sự chẳng phải cướp lấy hư không, không được thì thời gian dễ qua, cần phải thận trọng, cổ nhân có chỗ lằng nhằng qua lại, chỉ như Hòa thượng Tuyết phong nói ” Hết thấy đại địa là vậy”.

Hòa thượng Giáp Sơn nói: Trên trăm đầu cỏ lấy được Lão Tăng, ở trong phố chợ nhân biết được thiên tử.

Hòa thượng Lạc Phổ nói:

- Một vi trần cấu vừa khởi lên thì râu tóc cả đại đại, một sợi lông trên thân Sư tử đều là ông vậy, đem ra để suy nghĩ xem, ngày qua tháng lại tự nhiên sẽ có lối vào, việc này không có chỗ ông thay thế, đều là mỗi phần của đương nhân. Lão Hòa thượng ra đời chỉ vì chứng minh cho ông, nếu lối rẽ của ông có chút lý do gì, cũng chỉ vì ông mê mờ nên không biết được, Nếu thật chưa đắc phương tiện bày cho ông ra tức không thể, tất cả chư huynh đệ đều là giày cỏ đi chân đạp đất khắp nơi, bỏ cha mẹ Sư trưởng, chỉ cần tỏ rõ một chút mới được. Nếu chưa có chỗ vào chuyển bản sắc, thì cắn tay chân của heo và chó. Chẳng tiếc thân mạng, vào trong bùn nước, có thể sinh sống trong mi mắt, quảy túi bát đi mười đến hai mươi năm lấy làm nghiệp mắt ra mặt, đừng buồn làm không thành, chính là hiện đời làm chưa được thì đời sau cũng không mất thân người, hưởng về trong môn này, cũng có Sức tĩnh ngộ, không luống uổng cô phụ xưa nay, cũng chẳng phụ lòng đàn-na tín thí, Thầy

Tổ, cha mẹ, cần phải để tâm đến nó, chớ để thời gian trôi qua một cách vô ích, dạo chơi ở huyện Châu Lạp, vác ngang cây gậy đi một hai ngàn dặm, bên này trải qua Đông, bên kia qua Hạ, non xanh nước biếc, nhận nhiều Sự cúng dường của mọi người, ý bát để được, khó khăn chịu nhục, mưa cầu đầu gạo khác lại mất lương thực nửa năm, như nay đi chân có lợi ích gì, một lá rau, hạt gạo của tín tâm đàn việt làm sao tiêu được, cần phải xét lại mình không người thay thế, thời gian không đợi bất cứ người nào, chóng trôi qua mau, đằng trước sẽ tới nơi nào? Chẳng như con cua ở dưới nước tay chân lộn xộn, không phải chõ nói lớn lời về ông, chớ có nhàn rãi luống uổng thời gian trôi qua vô ích, một khi mất thân người thì muôn kiếp không có được, chẳng phải cho là việc nhỏ mà không bày ra trước mắt. Người đời còn nói:

- Sáng nghe đạo lý chiều chết cũng cam”, hướng gì ta là Sa-môn phải nên vượt qua bất cứ việc gì, cần phải cố gắng rất nhiều, “Trân trọng”.

Hỏi: Thế nào là nơi của Chư Phật xuất thân?

Sư đáp: Trước Phật y áo chính tề, sau Phật chấp tay.

Hỏi: Trong mười hai thời như thế nào không bị các cảnh mê hoặc?

Sư đáp: Đầu Tam môn chấp tay.

Hỏi: Bốn bể dày đặc thế nào là Linh Thọ?

Sư đáp: Gió thổi mưa dứt.

Lại hỏi: Thế nào là Linh Thọ?

Sư đáp: Phơi cỏ ỉu xù.

Hỏi: Thế nào là chạm mắt Bồ-tát?

Sư đáp: Rút cột trụ ra.

Học nhân nói: Cột trụ lộ ra đâu làm việc khác được.

Sư nói: Năm thừa lãnh hội được không?

Hỏi: Vị Đề hồ vì sao trở thành độc được.

Sư đáp: Tế lễ.

Hỏi: Thế nào là sống.

Sư đáp: Tâm không phụ người.

Học nhân hỏi: Thế nào là chết?

Sư đáp: Sau ba ngày không được xướng y.

Học nhân hỏi: Không sống không chết thì như thế nào?

Sư lấy gậy đuổi Tăng ra.

Nói: Học nhân đến đây xin Sư thật lời.

Sư nói: Biết.

Hỏi: Tại sao Kim cang ngã xuống đất?

Sư đáp: Không đủ Sức.

Hỏi: Giết cha giết mẹ sám hối trước Phật, giết Phật giết Tổ sám hối chỗ nào?

Sư đáp: Bày ra.

Hỏi: Chẳng khởi một niệm còn có tội không?

Sư đáp: Núi Tu-di.

Hỏi: Thế nào là gia phong của Hòa thượng?

Sư đáp: Có người đọc sách đến báo.

Hỏi: Học nhân có nghi ngờ, xin Sư đừng trách, việc của Tông thừa xưa nay thế nào?

Sư đáp: Ba lạy không hư luống.

Hỏi: Sinh tử đến làm thế nào bài trừ nó?

Sư đáp: Ở chỗ nào?

Hỏi: Như Lai nói một không nói thế nào là Như Lai nói?

Sư đáp: Cái kia sao Sư Tăng không hỏi?

Hỏi: Trong tối tăm làm sao biện được chủ?

Sư đáp: Làm việc vốn là người nào ngồi?

Nói: Học nhân hỏi thật, xin Sư chỉ thật.

Sư bảo: Chính đáng như thế thì thế nào?

Sư đáp: Đích thực.

Hỏi: Từ bậc cổ đức lấy gì làm đích?

Sư đáp: Xem lấy thoại đầu.

Sư thượng Đường nói: Chư Hòa thượng các ông chớ vọng tưởng, trời là trời, đất là đất, núi là núi, sông là sông, tảng là tảng, tục là tục.

Im lặng giây lâu Sư nói: Nói về núi cho ta xem.

Lại có vị Tăng hỏi: Học nhân thấy núi là núi, sông là sông là thế nào?

Sư đáp: Tam môn vì sao qua đây?

Lại hỏi: Như thế nào là không vọng tưởng?

Sư đáp: Còn thoại đầu ta đến.

Thượng đường hồi lâu nói: Lại có người nói được không? người nào nói được ra đây, trong chúng không ai nói Sư đưa gậy lên nói; vừa đến là hầm phân nhỏ nay là hầm phân lớn, Sư xuống tòa.

Hỏi: Vạn pháp đều quy về một, một tức không, vạn pháp là thế nào?

Sư đáp: Trong lời nói này của ông lằng nhằng đối gạt ta.

Hỏi: Thánh và Tăng tại sao bị hổ vồ?

Sư đáp: Là tấm gương cho người trong thiên hạ.

Hỏi: Ở trong 12 thời dụng tâm như thế nào? liền đặc không phụ đối với bậc trên?

Sư đáp: Đỡ tổn Sức.

Lại hỏi: Việc đỡ tổn Sức như thế nào?

Sư đáp: Bớt lấy lời nói trước.

Hỏi: Văn cơ không lan tỏa làm sao mà biết có?

Sư đáp: Thế cần được không?

Lại hỏi: Việc hàng ngày như thế nào?

Sư đáp: Một mũi tên bắn đến Tân La, nói dạy đưa ở nước Đại Hán.

Hỏi: Học nhân trình bày một câu hỏi có cho không?

Sư đáp: Phật không đạt lấy sở nguyện của chúng sinh.

Hỏi: Thế nào cử xướng liền được không phụ đối cơ?

Sư đáp: Thống lãnh một câu hỏi.

Hỏi: Công đức ngàn Thánh tròn, như vậy mà i dũa thế nào?

Sư đáp: Người hiểu trong câu.

Hỏi: Trong ba cõi vật gì thù thắng hơn đức Phật.

Sư đáp: Thấu hiểu một câu hỏi của ông.

Hỏi: Hái lá tìm cành thì không hỏi, như thế nào đoạn dứt cội nguồn.

Sư đáp: Lẽ nhanh ba lẽ.

Hỏi: Việc đã chưa rõ ràng làm sao đến chỉ bày?

Sư đáp: Không tránh đối cơ làm được không?

Hỏi: Tất cả đối cơ đến Sư có tiếp nhận không?

Sư đáp: Hỏi một câu không lầm.

Học nhân hỏi: Trình bày một câu hỏi Sư có tiếp không?

Sư đáp: Xem kỹ lời trước.

Hỏi: Tỳ lô hương thượng trên thì không hỏi, hư không thỉnh Sư ở lại Tỳ lô.

Sư đáp: Dem cổ họng ông ra đây, ông nói gì?

Hỏi: Thế nào là chính bản thân của học nhân?

Sư đáp: Một cây chĩa, một tập số.

Lại hỏi: Chẳng phải tiên lời phải không?

Sư đáp: Tô-rô Tô-rô.

Sư thượng đường nói: Ngày nay cùng các ông nêu ra một tấc, đại chúng lắng nghe, hồi lâu có vị Tăng ra lễ bái, định trình bày tiếp câu hỏi, Sư dơ gậy đuổi tăng ra nói:

- Giống như diệt trừ chủng tộc người Hồ, Sư ở trên giường ăn cơm, kham cùng tiếng nói chỗ nào, đánh kẻ ngang tàn này, một lát lấy gậy đuổi Tăng xuống.

Hỏi: Đại chúng tụ họp lại bàn luận việc gì?

Sư đáp: Cứ suy nghĩ tính mãi cho qua ngày.

Hỏi: Tiện lợi như thế mà bỏ thì thế nào?

Sư đáp: Đoạ.

Lại hỏi: Đoạ chỗ nào?

Sư đáp: Ở mãi trên giường ăn cơm xong, luống không vọng ngữ.

Hỏi: Một hội Linh Sơn đâu giống ngày nay.

Sư thượng đường nói: Một lời nói mới nêu ra ngàn sai cùng khác, tất cả vi trần như là thuyết của hóa môn, như thế nạp tăng hợp cái gì? Nếu đem ý của Phật của Tổ bàn luận ở đây, Tào Khê bằng phẳng một đường, còn có người nào nói được không? ra nói thử xem. Lúc ấy có vị tăng thưa: Sư luận bàn siêu Phật việt Tổ là thế nào?

Sư đáp: Bánh.

Lại hỏi: Có gì can thiệp đến cái này?

Sư đáp: Rõ ràng có gì giao thiệp.

Sư bèn nói: Ông chẳng có thể làm xong, gặp người nói ý của Tổ Sư, liền hỏi về điều siêu Phật việt Tổ, ông hãy gọi thế nào Phật, thế nào là Tổ, liền nói về vấn đề bàn luận siêu Phật việt Tổ, lại nói ra khỏi ba cõi, ông đem ba cõi đến đây, có điều thấy nghe, biết gì làm trở ngại ông, có rất nhiều thanh, sắc pháp v.v...cho ông có thể hiểu, bậc cổ đức đâu ngại gì đối với ông thân ngang là vật, nói toàn thể đều chân vật gặp thể không thể được, ta hướng đến nghe các ông nói đặc biệt không có việc chính là tướng mai nột rồi, nếu ông thật không được chỗ vào, hãy ở trong đó, chỉ tự mình tham cho rõ ràng, trừ cơm ăn áo mặc, đại tiểu tiện còn có việc gì? Không có nguyên do gì khởi, không tưởng nhiều như thế, lại có một loại giống như tướng nhàn tụ đầu mà nêu được lời nói của cổ nhân, thức tình nắm giữ vọng tưởng suy xét, nói rằng ta lãnh hội được Phật pháp, chỉ nói lằng nhằng thủ hình thức qua ngày, lại chê cười trách không xứng ý Tổ, tha phương vạn dặm, buông bỏ hết những gì cha mẹ và Thầy Tổ trao cho, đến đây làm những việc như vậy, đánh vào gã bợm bịp này, có chết gì đâu mà vội đi hành cước, lấy gậy đuổi Tăng xuống.

Hỏi: Cha mẹ không cho phép thì không được xuất gia, thế nào mới được xuất gia?

Sư đáp: Nông cạn.

Lại hỏi: Học nhân chưa lãnh hội.

Sư bảo: Sâu.

Thưa: Theo việc đã nói trên, xin Sư đề cương.

Sư bảo: Buổi sáng xem Đông Nam, chiều xem Tây Bắc.

Lại hỏi: Thế thì lãnh hội thế nào?

Sư đáp: Nhà phía Đông lên đèn, nhà phía Tây chịu tối.

Thưa: Một câu ngày nay xin Sư chỉ bày.

Sư bảo: Thêm cho ông một lời nói, còn đến ta một câu.

Thưa: Không liên can đến chuyện nhỏ nhặt, xin Sư nói.

Sư hỏi: Một là sợ ông không hỏi, hai là sợ ông không nêu ra, ba là đến lão Tăng ngạo ngược, bốn là ông lui ra, nói nhanh nói nhanh, Sư liền đánh.

Hỏi: Vạn cơ mất hết thì thế nào?

Sư bảo: Đem điện Phật đến cho ta, rồi bàn luận với ông.

Lại nói: Há làm việc khác.

Sư nói: Ôi chao! Kẻ bịp bợm này.

Hỏi: Hết sạch việc trước mắt thì thế nào?

Sư đáp: Phát sốt không? Vị Tăng kia lẽ bái liền lui ra.

Sư bảo: Đến đây, đến đây.

Tăng đến gần, Sư lại dong gậy nói, kẻ bịp bợm này kinh ngạc ta.

Hỏi: Thế nào là pháp vương chủ?

Sư bảo: Chấp tay.

Hỏi: Rùa mù gặp bọng cây nổi thì thế nào?

Sư đáp: Lão tăng chấp tay.

Sư thượng đường nói: Nên biết thời vận không may bị chiến tranh, mấy ngày gần đây Sư Tăng đi về phía Bắc để lễ Ngài Văn-thù về phía Nam dạo chơi núi Nam Nhạc, thế thì hành cước là danh tự của Tỳ-kheo, tiêu xài của tín thí, khổ thay, khổ thay!

Hỏi: Đen giống như dầu hắc, chỉ giữ hình thức cho qua ngày. Giả sử có hiểu hai người, ba người cũng luống học đa văn ghi nhớ. Đến nơi tìm chỉ những lời nói tương tự của các bậc lão tăng ẩn khả, quên lững bậc thượng lưu, làm nghiệp bạc phước. Một khi Diêm La Vương theo dõi, bắt đống đình ông thì chớ bảo: “Không ai nói cho tôi nghe”. Nếu là kẻ sô tâm phải cần đem hết tinh thần, chớ ghi suông lời người rỗng nhiều, nói hư dối nhiều không bằng thật ít, sau này chỉ là tự gạt, có việc gì gần gũi.

Hỏi: Học nhân đang ở đường mê muội, xin Sư tiếp nhận.

Sư đáp: Nói gì?

Hỏi: Yếu chỉ của giáo nghĩa là thế nào?

Sư nói: Đáp còn chưa hiểu.

Lại hỏi: Hòa thượng đáp chỗ nào?

Sư đáp: Sẽ gọi ông lanh lợi.

Hỏi: Thế nào là chánh pháp nhân tạng của nạp tăng.

Sư đáp: Sư Tăng kia đến gần đây.

Vị Tăng đến gần, Sư quát: Đi.

Hỏi: Thế nào lãnh hội được một của Hòa thượng?

Sư đáp: Ngày 25 tháng 12.

Hỏi: Trong ngôn giáo tức không hỏi, thế nào là việc trong Tông môn?

Sư bảo: Đã có người đến hỏi.

Tăng lễ nhanh ba lễ.

Hỏi: Nơi đã dứt hết tin tức thì làm thế nào noi theo?

Sư đáp: Sau 30 năm.

Lại hỏi: Chỉ ngày nay thế nào?

Sư đáp: Chớ loạn.

Hỏi: Nguồn tâm còn lời nói không?

Sư đáp: Chớ hỏi.

Hỏi: Lúc Phật bệnh, Tổ bệnh làm sao chữa trị?

Sư đáp: Hiểu được thì hòa hợp.

Lại hỏi: Sẽ chữa thế nào?

Sư đáp: May mắn có Sức khỏe.

Hỏi: Một trăm bước đi qua cây dương xin Sư chỉ đích?

Sư bảo: Đáp lời này đi.

Hỏi: Nói rõ ràng không chỗ nào bì kịp thể hội thế nào?

Sư đáp: Trước không bàn luận.

Lại hỏi: Há không tôn quý?

Sư đáp: Không nhiều lắm.

Lại hỏi: Là thế nào?

Sư đáp: Là thế nào?

Hỏi: Hễ có ngân thuyết đều là day đưa thế nào là không day đưa?

Sư đáp: Có nhiều người thấy ông hỏi.

Hỏi: Hợp nhau vội vàng, xin Sư chỉ dạy?

Sư đáp: Nói gì?

Lại thưa: Chưa lãnh hội, xin Sư nói!

Sư nói: Làm sao?

Sư thượng đường nói:

- Đại chúng của các ông còn ngọc kim vân không? Nếu có đem đến xin thử, có gì có gì, đại chúng không trả lời, Sư nói nếu không giải tán thì cởi áo quần đi. Sư xuống tòa.

Sư thượng đường: Đại chúng vân tập xong Sư bèn lấy gậy chỉ nói:

- Cần khôn đại địa vi trần Chư Phật đều ở trong đây, ngặt vì tìm cầu Sự thắng bại của Phật pháp, còn có người can gián được sao? Nếu không có người khuyên can thì xem lão Tăng cùng ông can gián.

Sư bảo: Đây là Dã Hồ Tinh.

Hỏi: Người trong hết thấy đại địa đến đây Sư tiếp nhận như thế nào?

Sư đáp: Đề cương có đường.

Lại hỏi: Chẳng phải lúc thuận tiện này mới chỉ bày phải không?

Sư đáp: Lấy cái miệng chó.

Hỏi: Trong thời gian chưa rõ ràng, như thế nào được không rơi vào duyên trần?

Sư đáp: Đóng cửa khóc trời xanh.

Hỏi: Trong mười hai thời làm thế nào lãnh hội hết?

Sư đáp: Bàn luận không khó.

Lại hỏi: Còn có chỗ học nhân vào không?

Sư bảo: Xem kỹ lời nói trước.

Hỏi: Một hội Linh Sơn Ca-diếp đích thân nghe chưa hiểu rõ nghe câu gì?

Sư đáp: Không tránh mũi nhọn đến, nói nhanh, nói nhanh.

Lại hỏi: Là câu gì?

Sư đáp: Điện cơ chớp giạt, uống công suy nghĩ.

Hỏi: Ngàn bạc Thánh không truyền đạt, cổ kim không trải qua, thế nào là một câu Hòa thượng tiếp nhận người?

Sư đáp: Xúc phạm ngang ngược với bảo huynh được sao?

Lại hỏi: Thế nào là một câu tiếp nhận người?

Sư đáp: Là sao?

Hỏi: Có đường nào khiến dứt tâm của học nhân?

Sư đáp: Cho ông ăn ba mươi gậy.

Hỏi: Thản nhiên trước mặt thì thế nào?

Sư đáp: Nước biển trong đầu ông.

Lại hỏi: Còn được không?

Sư đáp: Ở đây bay lên hư không nói lời dối trá.

Hỏi: Thí chủ thiết trai lấy gì báo đáp?

Sư đáp: Tùy tất cống hiến.

Lại nói: Chưa lãnh hội.

Sư bảo: Chưa hiểu thì ăn cơm.

Hỏi: Thế nào là việc cao cả?

Sư đáp: Cắt ruột của ông, đổi lấy cái muống, bắt đem đến đây xem, Tăng không trả lời.

Sư nói: Gã bợm này.

Hỏi: Thế nào là chỗ quay mình của học nhân?

Sư đáp: Bén.

Hỏi: Một cái miệng nuốt hết tất cả thì thế nào?

Sư đáp: Ta ở trong bụng ông.

Lại hỏi Tại sao Hòa thượng lại ở trong bụng học nhân?

Sư đáp: Còn đầu lưỡi của ta đến.

Sư thượng đường hồi lâu nói: Chỉ cái này liên lụy đến việc giết người, liền xuống tòa.

Thượng đường nói: Nói thì nói rõ, bấy giờ có vị Tăng đến lễ bái muốn trình bày câu hỏi.

Sư lại đưa gậy lên lại đánh nói: Biết tốt xấu gì? Như đánh kẻ bợm thường ngày, đều giống vị Tăng này, làm sao có thể tiêu được của đàn-na thí chủ, nghiệp ác của chúng sinh đều ở đây, tìm gặp gì trong đồng phân khô này? Lấy gậy một lát đuổi xuống.

Hỏi: Ngươi Đâu chưa gặp bốn vị Tổ thì thế nào?

Sư đáp: Nhà nhà Quán Thế Âm.

Lại hỏi: Sau khi gặp thì thế nào?

Sư đáp: Trong lưỡi con bò ngựa nuốt con cọp.

Hỏi: Thế nào là Thiên?

Sư đáp: Nhật lấy, chữ được không?

Hỏi: Lúc ven vùng phù Tùng vắng mặt trời chưa mọc thì thế nào?

Sư đáp: Biết.

Hỏi: Quay lưng nước Sở đến nhờ nước Ngô thì thế nào?

Sư đáp: Xem sao Bắc Đẩu ở phía Nam.

Hỏi: Sáu nước chưa yên ổn thì thế nào?

Sư đáp: Ngàn dặm làm sao rõ.

Lại nói: Sao không thể rõ.

Sư đáp: Mới đến đã nói rồi.

Hỏi: Thế nào là bốn nguyện.

Sư đáp: Nhận Sư cúng dường gì?

Hỏi: Thế nào là bà cắt đứt một đường?

Sư đáp: Sau chủ núi.

Lại nói: Cảm ơn Sư chỉ bày.

Sư đáp: Lại lấy túi da.

Hỏi: Tông chỉ của Tào Khê xin Sư thương xót chỉ bày?

Sư đáp: Sau ba mươi năm.

Hỏi: Phòng kín cung huyền thì thế nào?

Sư đáp: Sụp đổ.

Lại hỏi: Việc trong cung thế nào?

Sư nói: Nặng.

Hỏi: Vạn cơ thổ lộ không được thì thế nào?

Sư đáp: Đại chúng không giấu.

Lại nói: Còn là chỗ nghi của học nhân.

Sư bảo: Nói mà che lấp đối cơ trước đi.

Hỏi: Phải cần tương ứng, chỉ nói không hai thì thế nào?

Sư đáp: Nêu ra trước đại chúng, đại chúng có thể không biết.

Lại hỏi: Thế nào là đảm nhận?

Sư đáp: Năm lửa.

Hỏi: Suốt đời tích chứa điều ác không biết thiện, cả đời tích chứa những điều thiện không biết điều ác ý này thế nào?

Sư đáp: 7 lần 9 là 63.

Lại nói: Học nhân gần rời Hoàng Châu.

Sư hét lên tiếng nói: Đôi giày cỏ của ông đã đứt.

Tăng thưa: Trân trọng.

Sư hét lên tiếng nữa: Tịnh xứ Tát-bà-đa.

Hỏi: Thế nào là chính bản thân học nhân?

Sư đáp: Một Phật hai Bồ-tát.

Thượng đường nói: Các ông đều từ Hải Bắc Hà Nam đến đây, mỗi một người đều có duyên sinh, còn tự biết được không? Thử nêu ra xem, lão già này cùng ông chứng minh, có gì có gì. Nếu ông không biết lão già đối ông, ông muốn được biết không? Duyên sinh nếu ở phương Bắc thì hướng Bắc có Hòa thượng Triệu Châu, Ngũ Đài Sơn có Ngài Văn-thù đều ở đây. Nếu có duyên ở phương Nam thì hướng Nam có Ngài Ngọa Long Tuyết phong, Ngài Cổ Sơn Tây Viện đều ở đây, ông muốn được biết không?

Ở đây biết thì lấy, nếu không thấy chẳng phải kể danh lợi không, thấy gì, thấy gì. Nếu không thấy hãy xem lão già này cởi điện Phật đi.

Trân trọng!

Hỏi: Lúc sáu nước chưa yên ổn thì thế nào?

Sư đáp: Vác mây sắc mưa.

Hỏi: Trên không nương tựa dưới không tự mình thì thế nào?

Sư đáp: Một câu chôn thân là nói thế nào?

Tăng: Bằng lễ bái.

Sư nói: Phóng qua một cái đem một câu hỏi đến đây.

Tăng không nói.

Sư bảo: ách nhái này chết.

Hỏi: Thế nào là sắc tức là không.

Sư đáp: Gậy đánh vào mũi ông.

Hỏi: Thế nào là một câu Hòa thượng không hợp thời vì người khác.

Sư đáp: Sáng sớm kéo cày chiều kéo bừa.

Hỏi: Ba thừa, Năm tánh tức không hỏi, thế nào là việc của môn hạ nạp tăng?

Sư đáp: Mặt trời hơi về chiều, lễ nhanh lên.

Hỏi: Lâu rồi tại sao không biết?

Sư đáp: Suy lường.

Hỏi: Thế nào là tâm.

Sư đáp: Tâm.

Sư nói: Chưa lãnh hội.

Sư đáp: Chưa hội.

Lại hỏi: Rốt ráo là thế nào?

Sư quát nói: Chỗ Thanh tịnh đi Đông đi Tây.

Hỏi: Tam giới duy tâm vạn pháp duy thức thì thế nào?

Sư đáp: Ẩn thân trong cuống lưới.

Lại hỏi: Sau khi ẩn thân thì thế nào?

Sư đáp: Tô rô tô rô.

Hỏi: Thọ dụng giữa đường là thế nào?

Sư đáp: 7 lần 9.63.

Lại hỏi: Thế nào là lưu truyền thế đế?

Sư đáp: Giang Tây, Hồ Nam, Tân La, Bắc Hải.

Hỏi: Phong kín không có gió là thế nào?

Sư đáp: Gọi gió đến.

Lại hỏi: Thế nào là người phong gió kín?

Sư đáp: Trình bày lại khó biện.

Hỏi: Mãi đến như thế thì thế nào?

Sư đáp: Từ đâu chiếu đến.

Lại hỏi: Không đi, không đến thì thế nào?

Sư đáp: Lời trước nói gì?

Hỏi: Tiến đến cửa không thì thế nào?

Sư đáp: Ba ngàn tám trăm.

Sư thượng đường nói: Cho ông nói ngang dọc, từ sáng đến tối không có người bịt miệng của ông, nếu ông không nói thì thế nào? Sư thượng đường đại chúng tập họp, hồi lâu Sư đưa gậy lên nói:

- Xem thử, người Uất đàn việt thấy các ông bữa cử khó khăn, ở giữa sân họ dọn đồ cúng dường các ông.

Lại vì các ông tụng kinh Bát-nhã, Nhất thiết trí Thanh tịnh không hai, không hai phân, không khác, không dứt.

Tăng lại hỏi: Thế nào là Nhất thiết trí Thanh tịnh?

Sư đáp: Tây Thiên chặt đầu chặt cánh tay, ở đây tự lãnh ra.

Hỏi: Treo tích tượng vào lúc núi âm u thì thế nào?

Sư đáp: Ở chỗ nào?

Hỏi: Thế nào là cạn ở trong sâu.

Sư đáp: Sơn hà đại địa.

Lại hỏi: Thế nào là sâu trong cạn?

Sư đáp: Đại địa sơn hà.

Lại hỏi: Thế nào là sâu?

Sư đáp: Sáng đến Tây thiên chiều về đất Đường.

Hỏi: Khi Ngài Ca-diếp nhập định thì thế nào.

Sư đáp: Giấu được không?

Lại nói: Còn thấy mười phương không?

Sư đáp: Người tài giỏi xuyên qua không.

Hỏi: Chân như trạm tịch diệt tuyệt vô môn là thế nào?

Sư đáp: Từ đối cơ hồi chiếu.

Lại hỏi: Chỉ ở đây thế nào?

Sư đáp: Chớ lầm.

Hỏi: Ngàn phương tiện dụ dẫn quay về cội nguồn, chưa xét kỹ việc cội nguồn thế nào?

Sư đáp: Có hỏi có đáp, nói nhanh, đem đến đây.

Tăng thưa: Dạ.

Sư nói: Xa xít.

Hỏi: Thế nào là kiếm Vân Môn.

Sư đáp: Giơ cao.

Lại hỏi: Dùng nó thế nào.

Sư đáp: Tô rô, tô rô.

Hỏi: Thế nào là ý của Tổ Sư từ Tây sang?

Sư đáp: Không là nói.

Lại nói: Không hiểu.

Trang hỏi một câu.

Sư nói: Gió không vào.

Hỏi: Khi năng thuyên biểu lý là thế nào?

Sư nói: Sai lầm.

Hỏi: Vạn cơ đều ngừng thì thế nào?

- Trên mộ phần mọc cỏ thơm.

- Quán thân không có mình, quán ngoài cũng vậy thì thế nào?

- Phát sốt là sao?

- Thế thì nước đổ bình rơi.

Sư liền đánh.

- Long môn có ý, vào nước không có năng lực thì thế nào?

- Cơ đến thì dễ, nêu lại còn khó.

- Chình như thế thì như thế nào?

- Nhanh.

Sư thượng đường nói: Ta thấy các ông trong hai, ba cơ còn không thể giảng được, rộng không mặc nạp y đâu ích gì. Ông đã lãnh hội chưa? Ta vì ông phá vỡ, lâu sau đến khắp nơi, nếu thấy Lão Túc đưa một ngón tay, một phát trần nói là Thiên là đạo, kéo gậy đánh vỡ đầu liền đi. Nếu không như thế, tất cả đều rơi vào quyền thuộc của ma, hoại diệt tông chỉ của ta. Nếu ông không thật lãnh hội, hãy xem dây dưa trong thôn xã. Ta tầm thường nói với ông, ở trong quốc độ vi trần Chư Phật ba đời, hai mươi tám vị Tây Thiên, sáu vị Trung Quốc, hết thảy nói pháp đều ở trên đầu gậy này, thần thông biến hiện, âm thanh ứng khắp nơi, ông có lãnh hội không? Nếu chưa hội, chẳng phải gã lanh lợi, tuy nhiên như thế, phải rõ ràng thực thấy chưa, mặc dầu đến đất ruộng này cũng chưa mộng thấy, Sa-di nạp tăng, trong ba thôn không gặp một người, Sư lấy gậy vạch một đường dưới đất nói. Tất cả đều ở đây, lại vạch một đường nói:

- Đều từ đây mà ra. Trân trọng!

Hỏi: Người xưa quay mặt vào vách ý chỉ thế nào?

Sư đáp: Bấy niêm gọi là định.

- Trăm người chưa lãnh hội thì Sư tiếp nhận thế nào?

- Rơi vào lời nói.

- Rơi lời nói chỗ nào?

- Bảy gậy đối mười ba.

Người xưa có nói: Hiểu rõ tức là nghiệp chướng xưa nay rỗng không, chưa hiểu vẫn phải thưởng món nợ, xưa chưa xét rõ Nhị Tổ là hiểu chưa rõ.

Chính xác.

- Theo cổ đức truyền trao việc gì?

- Lễ mau ba lễ.

- Thế nào là một đường của Vân Môn?

- Gần gũi.

- Thế nào là đúng?

- Nói diên đảo làm gì?

- Người xưa có nói: Tâm nghi ngờ tức là sai lầm, thế nào để được không sai lầm?

- Cơ đã rõ ràng nắm trong tay.

- Người sau hỏi lại thế nào?

- Gió chập khó đổi thay.

- Trong ba ân, thân A-na thuyết pháp?

- Phải.

- Như thế nào là thân Thích-ca?

- Que cứt khô.

Xin Sư đề cương Tông Môn.

Phía nam có Tuyết Phong, phía Bắc có Triệu Châu.

- Người thấu hiểu thấy tất cả pháp là không chằng?

- Tô rô tô rô.

- Suốt ngày tha thiết mà không được lối vào? Xin Sư chỉ lối vào?

- Đương cơ có đường.

- Thế nào là lời siêu Phật Việt Tổ?

- Bồ châu Ma hoàng, Ích châu phụ tử.

- Thế nào là yếu chỉ của giáo nghĩa?

- Khêu lại lời nói như thế?

Lại nói: Thỉnh Sư dạy bảo.

- Đàn gãy tai trâu.

- Huyền cơ một lối thể hội thế nào?

- Sau ba mươi năm.

- Chỉ bày đều sai sẽ biểu thị việc gì?

- Nói.

- Chưa xét rõ ý Sư thì thế nào?

- Giày chật quá.

- Không phải huyền cơ, cũng chẳng phải chính mắt trông thấy thì thế nào?

- Ngược lại một lời.

- Kiếp hỏa nổi lên thì thế nào?

- Lại mộng thấy gì.

Thượng đường Sư nói: Bồ-tát Thiên Thân không do gì mà biến thành cây cau. Nói xong lấy gậy vạch một đường dưới đất nói: Hằng hà sa số Chư Phật nói lăng nhăng ở đây, liền xuống tòa.

Thượng đường nói: Ta ông và ông ngang nhau, như thế lời của lão bà còn tự chưa lãnh hội, mỗi ngày ăn cơm xong đi lên, đi xuống kiếm bát gì? Bầy chồn hoang này làm gì trong đây, nói xong lấy gậy đuổi chúng tăng xuống.

Hỏi: Cuối hạ đầu thu lộ trình phía trước chợt có người hỏi thì đáp thế nào?

Sư đáp: Đại chúng lui ra.

Lại hỏi: Đi qua chỗ nào?

Sư đáp: Ta còn chín mươi ngày cơm tiền đến.

Hỏi: Học nhân gần đến pháp tịnh nhưng chưa rõ việc của gia môn thế nào?

Sư đáp: Không trả qua một câu hỏi thì làm sao trả lời?

Trong mười phương cõi nước chỉ có nhất pháp thừa, như thế nào là nhất pháp thừa?

Sao không hỏi cái khác.

Lại hỏi: Cảm ơn Sư chỉ bày, Sư bèn hét.

Hỏi: Người xưa có nói, một vi trần biến khắp tất cả trần, thế nào là một trần?

Sư đáp: Nhai nuốt đầu lưỡi, lại đem một câu hỏi đến đây.

Học nhân không hỏi, Sư còn đáp không?

Đem miệng của ông treo trên vách không được.

Tất cả bình thường thì thế nào?

Tuy vậy mùi hôi xông lên ta ngọt thở, nhưng ta hỏi ông ngày đi ba ngàn dặm tối đi tám trăm dặm, chỗ nào trong bát ông? Tăng không đáp.

Sư bảo: Mặc tình vọng ngữ.

Hỏi: Thế nào là nhãn Tạng của giáo pháp?

Sư đáp: Đánh lễ ba lễ.

Người xưa có nói: Ngưu Đầu nói ngang nói dọc không biết hướng đến cốt lõi của nó, thế nào là hướng đến cốt lõi?

- Núi phía Đông, đỉnh phía Tây xanh.
- Thế nào là trâu trắng sờ sờ?
- Quy y Phật, quy y pháp, quy y Tăng.
- Trâu trắng ở đâu?
- Quát ông ta.
- Lúc cây tàn lá rụng thì thế nào?
- Thế lộ kim phong.
- Như thế nào trên châu ở trong túi vải?
- Nói được không?
- Thế nào là con của Tổ Tông?
- Trong lời có tiếng vọng.

Thượng đường Sư nói: Hễ Bồ-tát học Bát-nhã phải biết đến bệnh của chúng sinh tức biết được bệnh Bồ-tát học Bát-nhã, còn có người can gián được không? Ra giữa chúng cần xem, đại chúng không ai trả lời.

Sư lại nói: Nếu khuyển can không được thì ta chẳng ngại đi Đông đi Tây.

Thượng đường Sư nói: Ta nay nói lái nhãi cùng ông, cứt, tro, nước giải, than, bùn, ghẻ lở, chó không biết tốt hay xấu, kiếm sông trong hầm phân, cho nên nói:

Hết thầy càn khôn, đại địa, ba thừa, mười hai giáo Chư Phật ba đời ngôn giáo của lão Sư trong thiên hạ.

Tạm thời nhìn lên long mi của ông lãnh hội được thì lấy đi, dẫu ông có hưởng đến đây một lúc hiểu được cũng là gã không tiện, không có duyên cớ gì nhảy vào hầm phân có trong đó môn hạ của nạp Tăng qua đánh, bẽ chân ông, bấy giờ có ba vị Tăng ra lễ bái cùng một lúc.

Sư nói: Một trạng thái hiểu qua.

Hỏi: Thế nào là được nhanh chóng vượt ra ba cõi?

Sư nói: Thế nào được nhanh chóng thoát khỏi ba cõi?

Lại nói: Đúng.

Sư nói: Đúng thì thôi.

- Suốt ngày bận rộn như thế nào?
- Gặp cơ không phát ra tiếng.
- Thế nào?
- Nói không được.
- Một khi bày ra sạch sẽ thì thế nào?
- Lão tăng đâu có thể.
- Đây là phần trên của Hòa thượng.
- Kẻ ngang ngược này.

- Thế nào là đạo?
- Thấu suốt một chữ.
- Sau khi thấu suốt thì thế nào?
- Theo gió ngàn dặm.
- Cổ nhân nói biết việc có quy tắc, thế nào là việc có quy tắc.
- Có thể ở trong tay lão Tăng.

Lại hỏi: Con hỏi quy tắc?

Sư lại động gậy nói: Hồng, hồng.

Phá trừ đúng lúc bèn nói hỏi thưa, khắp nơi như vậy, chỉ biết đem rối loạn đến.

Ta hỏi bình thường ông ở mãi trên giường, bàn luận việc thiên hạ, siêu Phật việt Tổ, ông nói trâu còn có đạo lý siêu Phật việt Tổ không?

Tăng nói: Vừa đến lại có người hỏi rồi.

Sư bảo: Nếu có lại mang lông đội Sừng sao?

Sư đáp: Ta chỉ biết ông học lưu loát về ngôn ngữ.

Lại nói: Lại đây, lại đây ta lại hỏi các ông, vác ngang cây gậy nói, ta tu tập thiền định, lại tìm tòi đạo lý siêu Phật Việt Tổ, ta lại hỏi ông, trong mười hai thời tất cả đi, đứng, nằm, ngồi, đại tiểu tiện, cho đến con trùng ở trong hố phân, bàn thịt dê bán mua trên chợ, còn có đạo lý siêu Phật việt Tổ không? Nói ra đi, nếu không nói được ta chẳng ngại đi Đông đi Tây, bèn xuống tòa.

Sư thấy vị Tăng vào đến lại nói, ngói rơi nước đổ.

Tăng thưa: Học nhân có lỗi gì?

Sư đáp: Bảy gậy đối mười ba.

Hỏi: Thế nào là ý của Tổ sư từ Tây sang?

- Nằm mãi trên giường có cháo có cơm.

- Người xưa có nói: Đạo không đi tất đều là ngụy, như thế nào là đạo?

- Một câu hỏi A-xà-lê, lão Tăng nhảy vọt ba ngàn dặm.

Lại nói: Đa tạ Sư chỉ bày.

Sư nói: Ông đừng nói lão Tăng lời gì? Tăng không đáp.

Sư nói: Ba mươi năm sau đến, cho ông ba mươi gậy.

Hỏi: Đại chúng vân tập bàn luận việc gì?

Sư đáp: Lão phu ở trong phòng ông.

- Một câu Tào Khê, che lấp việc thấy nghe trong nước chưa hiểu rõ một câu Văn Môn người nào được nghe.

- Xà-lê không nghe.

- Học nhân gần gũi được không?

Cẩn thận chân chờ xem.

Thượng đường nói: Lúc sao mai mọc thì Đức Như Lai thành đạo.

Có vị Tăng thưa: Như thế nào khi sao mai mọc thì thành đạo?

Sư bảo: Đến gần đây, đến gần đây, vị Tăng đến gần, Sư lấy gậy đuổi Tăng đi.

Sư thượng đường có vị tăng ra lễ bái thưa: Xin Sư lời đáp.

Sư tập vẫy gọi đại chúng ngưỡng đầu, Sư liền xuống tòa. Thượng đường hỏi lâu có Tăng lễ bái.

Sư nói: Sinh quá chậm.

Tăng đáp: Dạ.

Sư nói: Đây là thùng sơn.

Thượng đường nói: Có người nào hỏi thì đến đây.

Tăng ra lễ bái thưa: Xin Sư giám xét.

Sư đáp: Thả cá, câu cá còn, cá voi nhưng lại câu được ếch nhái.

Tăng thưa: Hòa thượng chớ lầm.

Sư hỏi: Sáng đi ba ngàn dặm chiều tám trăm dặm là sao?

Tăng không nói, Sư liền đánh.

Thượng đường Tăng hỏi: Thế nào là bốn nguyện.

Sư đưa gậy lên nói: Nếu là đưa lên tức là hướng lên trên.

Tăng lại hỏi: Như thế nào là bốn nguyện?

Sư đáp: Nam Thiệm bộ châu, Bắc Uất Đan việt.

Hỏi: Ngài Phổ Hiền cưới con voi, Ngài Văn-thù lại cưới Sư tử?

- Ta không cưới voi, cũng không cưới Sư tử thì cưới điện Phật thoát khỏi ba cửa.

- Thế nào là ý chí của giáo nghĩa.

- Sơn hà đại địa.

Lại nói: Ngay lúc biện luận còn là lời nói quanh co về giáo nghĩa nếu ước theo đề cương thì còn chưa rõ.

- Nhất thiết trí thông suốt không có chướng ngại thì thế nào?

- Quét đất tưới nước. Tướng công đến hỏi: Theo dòng nhân được tánh thì thế nào?

- Đông đường trăng sáng Tây đường tối.

- Thế nào là việc truyền sùng ngoài giáo lý ba Thừa?

- Nếu ông không hỏi ta cũng không đáp, nếu ông hỏi ta lập tức sáng đến Tây Thiên chiều đến đất Đường.

- Tăng thưa: Xin Sư chỉ giáo.

- Một chảng thành hai không đúng.

- Thế nào là ý của Tổ Sư từ Tây sang?

- Ban ngày ban mặt nói lên là gì?
- Thế nào là đại ý của Phật pháp?
- Trong mặt trời Kỳ lân xem Bắc Đẩu.
- Học nhân đến đây tại sao nói không được?
- Chồn hoang ngồi trong hang.
- Không rơi vào xưa nay là khúc điệu gì?

Sư kéo gậy liền xuống tòa.

- Thế nào là gia phong của Hòa thượng?

Xà-lê thọ giới sớm quá.

- Thế nào là chủ trong khách?

- Gửi một câu hỏi.

Lại hỏi: Thế nào là chủ trong chủ?

Sư vòng tay.

Lại hỏi: Chủ và khách cách bao xa?

Sư đáp: Như trong mắt.

Lại hỏi: Hội họp bàn việc gì?

Sư đáp: 3 lần 9 là 27.

Hỏi: Từ khi đến pháp tịch Hòa thượng nhưng không hiểu, xin Sư dạy bảo.

Sư nói: Cắt đầu của ông được không?

Hỏi: Xin Sư chỉ bảo, để cho học nhân sớm dứt hôn mê.

Sư nói: Gạo ở Tương châu giá cả thế nào?

Hỏi: Hai bậc tôn túc gặp nhau như thế nào?

Sư đáp: Chẳng phải ngẫu nhiên.

Thượng đường Sư nói: Trời Đế Thích và ông già Thích-ca ở đình tranh luận Phật pháp với nhau rất ồn ào, Sư liền hạ tòa.

Hỏi: Thế nào là ý của Tào Khê?

Sư nói: Lão Tăng thích sân giận không thích vui vẻ lại hỏi: Vì sao như vậy?

Sư nói: Trên đường đi gặp kiếm khách phải trình kiếm, chẳng phải thi nhân không tặng thơ.

Hỏi: Hai vị Tôn túc gặp nhau bàn luận việc gì?

Sư đáp: Không quyết định tức là nói.

Hỏi: Trời người giao tiếp ý đó thế nào?

- Ở trước trình cơ.

Thượng đường Sư nói: Hòa thượng còn phải biết rõ lấy lỗ mũi của nạp tăng?

Sư liền đọc: Ma ha Bát-nhã ba la mật, ngày nay khắp nơi thỉnh

câu, bèn xuống tòa.

Hỏi: Thế nào là ý của Tổ Sư từ Tây sang?

Sư đáp: Sơn hà đại địa.

- Hương lên trên còn có việc gì không?

- Có.

- Như thế nào là việc hương lên?

- Ông già Thích-ca ở Tây Thiên, còn Bồ-tát Văn-thù ở Trung Quốc.

- Cha mẹ đều mất thì thế nào?

- Cả hai đều mất thì hãy gác lại, đó là cha mẹ ông.

Tăng thưa: Thật đau khổ vô cùng.

- Rõ ràng, rõ ràng.

- Thế nào là đại thí chủ?

- Đối cơ không biện.

- Người triệt để tối tăm đến đây Sư cứu giúp họ thế nào?

- Hai mặt công án như lãnh hội qua.

- Thuyết giáo phải vì người nào?

- Đến gần đây lớn tiếng hỏi, Tăng đến gần hỏi, Sư liền đánh.

Hòa thượng bao nhiêu tuổi? 7 lần 9 là 68.

- Tại sao 7 lần là 68?

- Ta vì ông giảm đi năm tuổi.

Sư thượng đường nói: Hòa thượng Tử! Dù ông có nói việc gì? Văn là trên thêm đầu, trên tuyết thêm sương, trong quan tài trốn mất, trên vết phỏng để bồi đốt, cái ấy một trường bữa bãi chẳng phải việc nhỏ. Các ông phải làm sao? Mỗi người tự tìm lấy chỗ thác sinh của mình. Tốt nhất chớ dạo sông châu huyện, nắm bắt những lời nói rỗng. Đợi lão Tăng mở miệng liền hỏi thiên, hỏi đạo, hương thượng hương hạ, làm thế nào, ghi chép thành quyển sách nhét trong đáy da để suy gẫm. Đến bên lò lửa, ba người năm người dục đầu, miệng đọc lẩm nhẩm, lại nói:

- Cái ấy là lời công tài, cái ấy là lời từ đạo lý, cái ấy là lời đến trên việc nói, cái ấy là nói thể. Ông già bà già ăn xong, chỉ cần nói mộng, nói ta hiểu Phật pháp rồi. Như thế nên biết ông sẽ đi hành cước đến năm lữ mới được thôi dứt.

Lại có một bọn vừa nghe người nói chỗ thôi dứt, liền nhắm trong ấm, giới, khép mắt lại ở trong hang chuột để tìm kế sống, dưới hắc sơn ngồi trong cõi quý, thế mà liền nói:

- Được con đường vào”. Mộng thấy chẳng? Bọn như thế dù giết

một muôn người, có tội lỗi gì? Bảo là hạ chủ công phu mà chẳng gặp bậc tác gia (minh Sư), đến rốt chỉ là kẻ ôm hư không.

Các ông nếu thật có chỗ thấy, thử đem lại xem, sẽ cùng các ông thương lượng. Chớ rỗng, không biết tốt xấu, ngơ ngáo dậm đầu nói những câu suông. Chẳng khéo Lão tăng thấy được lời ra khám phá, chẳng tương đương, sẽ bị đánh bể ống chân. Chớ bảo rằng chẳng nói:

- Trong da các ông có máu chẳng?

Khắp nơi tự mình muốn chịu khuất phục sao? Nay tiêu diệt chủng tộc người Hồ, tất cả là bầy chồn hoang luôn ở trong đây sao? Sư cầm gậy đồng loạt đuổi hết.

Hỏi: Mười phương Chư Phật cùng đến cửa Niết-bàn?

Sư đáp: Ta nói không được.

- Tại sao Hòa thượng nói không được.

- Lời ông nêu lên thì được.

- Thế nào là thuyết pháp?

- Đại chúng đứng lâu, lễ nhanh ba lễ.

- Thế nào là nói theo ý.

- Sáng có cháo trưa có cơm.

- Thế nào là tùy nghi nói?

- Ba đức, sáu vị cúng Phật và Tăng.

- Như thế là nói phương tiện?

- Chính là cái mũi của ông nặng ba cân rưỡi.

- Thế nào là nói đại bi?

Quy y Phật, quy y Tăng, quy pháp.

- Nguồn gốc của sinh tử thì không hỏi, như thế nào là Mục tiền

Tam-muội.

- Ăn cú lười ba ngàn dặm.

Lại nói: Ngày nay được gặp Hòa thượng.

Sư nói: Đánh ông ba mươi gậy.

Hỏi: Xin Thầy chỉ dạy.

Sư nói: Thượng đại nhân gò Ất Tỳ.

Lại thưa: Học nhân chưa hội.

Sư nói: Hóa ra ba ngàn bảy mươi cõi.

Hỏi: Chẳng lìa ba đức sáu vị, còn có Phật pháp không?

Lại hỏi: Xin Sư nói.

Thượng đường Sư nói: Lòng mây nằm ngang đều mười phương, trên lông mi thấu suốt càn khôn dưới thấu suốt suốt vàng, núi Tu-di lấp cổ họng của ông, còn có chỗ lãnh hội không? Nếu lãnh hội được, kéo

lấy nước chiêm Ba và nước Tân La ra đánh nhau.

Thượng đường Sư nói: Giang Tây thì nói cha con, quần thần, Hồ Nam thì nói chẳng khác sao, ta ở đây thì không như vậy. Im lặng hồi lâu Sư nói: Ông nào thấy bức tường không?

Hỏi: Thế nào là ý của Tổ từ Tây sang?

Sư nói: Một không được hỏi.

Lại thưa: Dạ, Sư quát một tiếng, nói cũng không lãnh hội.

Hỏi: Ngày nay cúng dường bậc A La Hán, La Hán có đến không?

Sư đáp: Nếu ông không hỏi ta liền không đáp.

Lại thưa: Xin Sư nói.

Trước ba cửa chấp tay, trong điện Phật y phục tề chỉnh.

Thế nào là việc chính của nạp Tăng?

Phía Nam có Tuyết Phong phía Bắc có Triệu Châu.

Lại nói: Xin Hòa thượng chớ khước lời.

Sư bảo: Không được mất rồi hỏi.

Học nhân thưa: Dạ, Sư liền đánh.

Hỏi: Người xưa nói, lãnh hội việc thì cùng chung một nhà, chưa lãnh hội thì lộn xộn như thế nào là việc cùng chung một nhà?

Sư đáp: Đi lung tung thì sao?

Sư thượng đường nói:

Xưa nay cái này là việc gì? Như ngày nay đè nén bất đắc dĩ, hay là hướng về các ông nói hết thầy đại địa có vật gì? làm đối làm duyên cho ông, nếu có mũi nhọn, thì bị ngăn bị ngại cho ông, đem đến đây cho ta, ông gọi cái gì là Phật là Tổ, gọi cái gì là sơn hà đại địa, mặt trời mặt trăng và sao, lấy cái gì làm bốn đại, năm uẩn, ta nói như thế gọi là lời nói của bà già trong ba thôn, bỗng gặp bản sắc của kẻ hành cước, nghe nói như thế lấy chân dẫm lên kẻ dưới thì có tội lỗi gì? tuy như vậy, căn cứ vào đạo lý gì như thế, không được lẩm miệng nói loạn nơi đây, phải là gã này mới được, bỗng tìm được dấu chân của ông già, chớ để cho ta bỏ xứ liền đánh gãy chân, thì có tội lỗi gì? đã như thế như nay còn hỏi lời trong Tông thừa không? đợi lão già đáp cho rõ ràng rồi đi Đông đi Tây.

Có vị Tăng suy nghĩ hỏi: Sư lấy gậy đánh vào miệng, liền xuống tòa.

Hỏi: Khi Sư Tử rống lên thì thế nào?

Sư đáp: Việc rống lên tạm gác lại, thử gần xem.

Tăng thưa: Dạ.

Sư bảo: Đây là chuột kêu.

Sư thượng đường nói: Ta có một câu nói, không dám trông mong ông lãnh hội, có người nào nêu được không?

Hồi lâu thưa: Gọi là người Hồ râu đỏ, lại có râu đỏ của người Hồ, liền xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Bất đắc dĩ mới làm Thầy chữa trị ngựa chết, hướng đến ông nói, là thế nào? Là Đông, là Tây, là Nam, là Bắc, là có, là không, là nghe, là hướng trên, là hướng dưới, là như thế, là không như thế, gọi đây là lời nói của bà già trong ba thôn, đó chính là ông nói có mấy lần đến cảnh giới này, tương đương tức tương đương, chẳng tương đương tịnh xứ tát bà ha, liền xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Lão Hòa thượng khắp nơi nói, phải biết có một việc ngoài sắc, thanh, giống như lời nói này, để lừa dối tất cả nam nữ, trong pháp đường năm gian chỉ một mình vọng tưởng, chưa từng mộng thấy Tông chỉ của bốn Sư ta thì làm sao tiêu được tín thí đàn na, ngày 30 tháng 12, mỗi mỗi phải bồi thường cho họ mới được. Mặc cho ông ngang ngược bỏ đi, đó là một điều mỗi một người các ông phải tự cố gắng. “Trân trọng”.

Hỏi: Trước mắt không có một pháp, có thoát sinh tử không?

Sư đáp: Năm lừa ông chưa thoát được.

- Thế nào là đạo?

Sư nói đi!

Lại thưa: Học nhân chưa hiểu xin Sư nói.

- A-xà-lê kiểm nghiệm rõ ràng, phán lại ở đâu?

- Duy-ma im lặng là đồng với nói không?

Tổng kết một câu hỏi.

Lại nói: Như thế thì cùng nói.

- Vừa đến mà nói gì đâu.

- Như thế nào là pháp thân Thanh tịnh?

- Hoa được lan.

- Lại như thế lãnh hội thì thế nào?

- Sư tử lông vàng.

Sư thượng đường nói: Nhân nghe được tiếng chuông đỏ Sư mới nói: Thế giới bao la như thế, vì sao nghe chuông đập y bảy điều.

Sư thượng đường nói: Không thể trên tuyết thêm Sương được. Trân trọng. Sư liền xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Lão gốc trong thiên hạ, nô tỳ, gỗ cong, thiên sàng, đất, cầu danh, cầu lợi. Hỏi Phật đáp Phật, hỏi Tổ đáp Tổ, đại

tiểu tiện, ba nhà trong thôn bà lão truyền miệng, khiến như nhau, biết cái gì xấu và tốt đều giống như thế, nước cũng khó tan.

Sư thượng đường nói: Mỗi người đều có ánh sáng, lúc nhìn thì không thấy tối tăm, liền hạ tòa, Sư vào kinh thọ thực ở Xuân điện.

Thánh thượng hỏi: Thế nào là thiên?

Sư thưa: Hoàng đế có lệnh thần Tăng xin đáp, Sư ở điện Văn Đức phò trai, có người nuôi dưỡng thường chăm sóc hỏi. Quả Linh Thọ chín chưa?

Sư đáp: Trong năm nào thì được sinh lòng tin với đạo.

Sư thượng đường nói: Các ông vô cớ chạy đến đây tìm gì?

Lão tăng chỉ biết ăn cơm và đại tiện, chẳng hiểu gì khác, các ông hành cước tham thiền hỏi đạo, ta thử hỏi:

Cái việc các ông tham cứu được thế nào? Thử nêu ra xem.

Lại nói được ông già trong nhà ông phải không? Đến sau lưng lão già tìm được một chút bột bèo đem cho mình, bèn nói ta hiểu thiền, biết đạo, dẫn cho ông đọc được một đại Tạng giáo, suy nghĩ gì đi nữa, việc của cổ nhân bất đắc dĩ, thấy ông đi loạn, liền hướng về ông nói Bồ-đề Niết-bàn, là mai một ông, đánh thức ông. Lại thấy ông chưa lãnh hội, hướng về ông nói, chẳng phải Bồ-đề Niết-bàn, biết là việc thường, chính là không tiện. Lại tìm việc chú giải khác, tiêu diệt dòng tộc người Hồ như vậy. Xưa nay luôn giống như thế, sao ở đến nay. Lúc trước ta hành cước có người chú thích cho ta, người đó không có ác tâm, một hôm bị ta nhìn thấy trở thành một tràng cười, chính ví vậy ba đến năm năm ta không chết, như thế một cái búa đánh vào chân tiêu diệt chủng tộc họ Hồ, như ngày nay các vị phần lớn có Sư níu kéo của xuất thế. Sao ông không vào trong đó mà ở đây tìm kiếm ba thứ phân khô, Sư liền xuống đất, hồi lâu Sư lấy gậy đuổi đi.

Hỏi: Thế nào là vạn pháp chắc chắn?

Sư đáp: Chẳng phải giáo mất lại hỏi.

Trong Sự chết được sống là thế nào?

- Sáng đi tám ngàn dặm tối đi tám trăm dặm.

- Đại chúng tụ họp bàn luận chuyện gì?

Ngày nay buông hết mà đi, Tăng lễ bái, Sư liền đánh.

- Thế nào chính bản thân học nhân?

- Sợ ta không biết.

- Thế nào là thấu suốt câu pháp thân?

- Gió yên biển lặng.

Đạo Sư hỏi: Thấy nghe không tiếng, không hình lão quân nói rõ

rồi, một câu Vân Môn xin Sư chỉ bày.

Sư đáp: Con đường đến Tây Thiên xa xôi như vậy, đạo sĩ không nói, Sư suy nghĩ rồi xuống tòa.

Đạo sĩ nói: Lại thỉnh Thầy nêu rõ tông chỉ.

Sư bảo: Ai nói ra được nói thử, đại chúng im lặng.

Sư nói: Như thế thì cô phụ xin chủ đi, lần xuống tòa.

Thượng đường nói: Đại chúng tập họp xong, Sư mới đưa gậy lên nói,; bất đắc dĩ hãy hướng đến hội này mà lấy, xem cột trụ ở tam môn, liền xuống tòa.

BÀI CA MƯỜI HAI THỜI CA.

Như nửa đêm giờ Tý ngu phu nói chuyện.

Gà gáy giờ Sửu người sĩ bung đầu rùa.

Rạng Đông giờ Dần rõ người nào.

Mặt trời mọc giờ Mão Hàn Tinh gặm xương khô.

Khi ăn giờ Thìn trải qua cơ sáng là lấm chân.

Trong vùng giờ Tỵ qua lại Nam Bắc.

Hương Nam mặt trời giờ Ngọ nhân khổ giữa đường.

Mặt trời xế bóng ha giờ Mùi nói khi lạnh.

Buổi trưa giờ Tý bày ba dặm bốn hội nói chân.

Trời tối giờ Dậu cơ sáng sao được giữ.

Hoàng hôn giờ Tuất nhìn thấy thời gian ai chịu khuất.

Người định giờ Hợi đáng rõ ràng chìm bể khổ.

KỆ TỤNG.

Vân Môn chót vót khỏi lùm mây.

Cá lợi không ngừng nước chảy bay.

Vào cửa đã rành trình kiến giải.

Đâu phiền lại nói gạch trong lầy.

Bệnh thuốc hợp nhau học lộ y.

Nâng rào đỡ vách trẻ con đùa.

Hang sâu không nói ai lường được.

Da hiểu Thầy truyền ai không biết.

Hình tròn khương thị vướng không rõ.

Quĩ chôn sâu biết được nước lạnh.

Long chim phụng rử vượt, kẻ tráng trai.

Tám mũi nhọn thấu suốt nương vào đầu.

Cơ này đối này đối cơ mê.

Mở cơ viễn, viễn cơ thôi dùng. Sáng tối trưa
chiều ai có mang. Bởi có việc gì cách tình mê.
Thái dương tròn mặt thật huyền vi. Ai người nói đạo
tôi chống hái.
Trong ái đều vang người đi đường. Mặt nhìn khó
gặp đệ nhất cơ.
Núi cổ vẫn xưa nhân Sư hiếm. Gặp nhau bàn đạo
dưới gốc tùng. Mũi nhọn một câu siêu điều ngự.
Hỏi thế nào là lịch kiếp trái nhau.
Đùa chơi từng cổ mây cao không bằng. Chim Hồng nhận
mấy năm dừng lại.
Mở vỏ trứng đồng thời có lạ. Gã đánh ngựa coi
trời đất thấp. Vạn tượng sum là quá tế vi.
Nói chuyện với người lại nói sai. Gặp thấy mặt
nhau ha hả cười. Đứng lặng nhìn cơ lại là ai.
Nói hết việc giữa đường. Nói nhiều sao
tính cơ.
Quý nhân nói là diệu. Thượng sĩ thấy biết
thiếu. Đại đạo đâu từng bàn.
Vô cơ vào chỗ hoang. Cuốn đi rồi cuốn
lại. Chợt biết rõng sinh già.
Trên không thấy trời dưới không thấy đất. Che lấp yết hầu
làm sao hít thở.
Người cười ta nhiều, cười ta ít.
Chôn thời gian vào chốn rừng hoang. Tính ý người
ngưng gây yếu.
Ngược không nhìn tức khác nhau. Suy nghĩ biết đến
kiếp nào ngộ. Than ôi! Sức lực.
Trên đường Thiền mắt nhắm im giấc.